

Cella Eftimescu

Voluntar
în
Insula Paștelor

Cuvânt-înainte

Numai la contactul direct cu natura descoperim adevărata frumusețe, diversitate, putere, dar și vulnerabilitate a planetei noastre. Și ca urmare a acestei descoperiri, ne simțim inspirați să acționăm, să ne întrebăm ce am putea face pentru a proteja biodiversitatea și resursele naturale, să înțelegem și să-i facem și pe alții să înțeleagă ce suntem pe cale să pierdem, să parcurgem fiecare acei mici pași, care, însumați, pot marca schimbări semnificative.

Organizația *Earthwatch* atrage persoane remarcabile din toate sferile de activitate, care manifestă curiozitate pentru natură și care și-au asumat un rol în înțelegerea și protejarea ei. *Earthwatch* facilitează unor asemenea oameni, altfel obișnuiți, un punct de întâlnire cu savanți și conservacioniști renumiți, pasionați să-și comunice cunoștințele și să-i inspire și pe alții pentru a se implica în activitatea de voluntariat. Autoarea este una dintre aceste persoane admirabile.

Prin cartea de față, ea ne face părtași la extraordinara experiență trăită, lucrând alături de cercetători experimentați în cadrul unor proiecte de cercetare autentice și valoroase, și ne deslușește perspectiva unică și adâncimea cunoașterii pe care o dobândești atunci când ești implicat nemijlocit în descoperirea științifică și activitatea de conservare.

Earthwatch nu și-ar putea duce la îndeplinire misiunea fără ajutorul unei mișcări globale de voluntariat. Fără sprijinul voluntarilor, cercetătorii noștri de oriunde de pe planetă nu ar putea să culegă volumul de date necesar pentru a lua hotărâri fundamentate și responsabile în legătură cu administrarea patrimoniului natural.

Încurajez pe oricine care manifestă curiozitate pentru lumea naturală și un interes în descoperirea științifică să aleagă această carte pentru a citi o excepțională relatare personală a unuia dintre voluntarii *Earthwatch* privind înțelegerea și participarea activă la protejarea planetei noastre.

Nigel Winser,
vicepreședinte executiv *Earthwatch*

Cum am devenit voluntar

Cea mai izolată insulă locuită de om... Așa începe descrierea Insulei Paștelui în orice ghid turistic sau carte de călătorii. Mie mi-au trebuit patru ani ca să ajung acolo și un parcurs de mii de kilometri, care m-a purtat prin Arhipelagul Galapagos, în vastitatea deșertului Gobi și pe la Capul Horn.

Totul a început banal, cu pregătirile de vacanță din primăvara anului 2006. Un vechi prieten italian, suferind de aceeași boală a neliniștii care condamnă la călătorie, mă isco-dește despre Tulcea și fortul roman Halmiris. Ca să înțeleg sursa interesului său, îmi trimite catalogul de expediții al unei organizații mondiale de voluntariat, *Earthwatch*, al cărei membru este.

Încep să răsfoiesc și, înainte de a fi acaparată de lunga listă a destinațiilor răspândite în toate colțurile lumii, simt cum se aprinde în mine flacăra – a fi voluntar în numele științei.

Expediționar pentru știință – ce minunată invenție pentru cei care, deși au luciditatea vârstei adulte, trăiesc nostalgia viselor din copilărie – când mă fac mare, am să fiu astronaut, cercetător, explorator...

Ca inginer, acum eșuat în lumea pragmatică și puțin imaginativă a analizelor financiare, ceva din sufletul meu a rămas legat de marile întrebări ale științei. Cred în știință și în puterea ei de iluminare sufletească cu fervoare. Cred în

seriozitatea întrebărilor ale căror prime răspunsuri nu fac decât să adâncească profunzimea întrebărilor subsecvente și a adevărului dezvăluit. Da, misterele sunt fermecătoare, dar nimic nu se compară cu lumina care te inundă de bucurie sau tristețe la descifrarea lor.

Simplitatea ideii cucerește imediat; orice cercetare aplicată necesită un volum mare de activități cvasinecalificate, de la observații, colectare și sistematizare de date la munca de teren în arheologie, biologie, zoologie.

Iată construcția care stă la baza acestei organizații înființate în urmă cu mai bine de 40 de ani în Statele Unite ale Americii. Misiunea ei este de a sprijini cu fonduri și forță de muncă proiecte științifice valoroase. Ea pune pe drum în fiecare an zeci de mii de voluntari (anul trecut cifra a depășit 70 de mii) pentru întâlnirea cu provocări ale științei, locuri speciale și oameni mânați de pasiunea pentru adevărul documentat.

Domeniile alese de organizația *Earthwatch* – așa cum îi spune și numele – sunt cele legate de ceea ce generic în lumea anglo-saxonă este reunit sub termenul de științele pământului, „earth sciences”, ca biologia, ecologia, meteorologia, dar și cele ce țin de studiul civilizației umane, ca arheologia, antropologia și etnologia. În schimbul timpului și al banilor donați, voluntarii au parte de experiențe de călătorie și de viață inaccesibile turistului de rând.

Mă uit cu înfrigurare la condițiile de participare și constat că nu există bariere de vârstă, profesie sau naționalitate. Încep să parcurg destinațiile și temele propuse. Trec repede peste fascinantele teme de zoologie: studii asupra leilor din Tsavo, lemuriilor din Madagascar, rinocerilor negri din Kenya, mangustelor din Kalahari, argalilor mongoli, omizilor din Costa Rica, petrelilor din Portugalia sau manateelor din

Belize. Citesc plină de curiozitate despre expedițiile legate de schimbările climatice care duc voluntarii aproape de Cercul Arctic în Islanda, în Alaska, în preriile din Salem sau până la poalele Himalayei, în pădurile din Bengalul de vest. În final, mă opresc asupra expedițiilor cu teme de arheologie, etnologie și ecologie.

Sunt deja ore de când gândul îmi călătorește pe urmele celebrilor Luis și Makey dezgropând cele mai vechi urme ale hominizilor în deja legendarul Olduvai Gorge, bântuie văile din Anzii Peruani, căutând artefacte ale imperiului Wari, sau se scufundă pe țărmul Trinidadului pentru a smulge mării vestigiile pre și postcolumbiene.

Și deodată dau peste o fotografie cu o statuie gigantică. Mă privește parcă peste timp din genericul „Teleenciclopediei” și apoi mai târziu din marile muzee ale lumii, British, Luvru sau Royal Museum – un *moai* din Insula Paștelui.

Tema este expusă în patru fraze: „Torsurile masive din piatră, cu expresie înghețată (*moai*), presărate pe această îndepărtată insulă polineziană, sunt mărturii mute ale unei civilizații dispărute. Dar *moaii* nu spun toată povestea. Adevărata poveste zace în pământ și veți avea ocazia să sondați adânc în trecut pentru a descoperi forțele care au cauzat o revoluție politică și religioasă aici în secolul al XVII-lea. Descoperirile doctorului Christopher Stevenson sugerează că locuitorii Insulei Paștelui s-au bucurat de un mileniu de pace și prosperitate mai ales datorită tehnicilor agricole inovatoare dezvoltate pe această insulă inospitalieră, înainte ca schimbările de mediu să le mineze dezvoltarea socială. Îl veți ajuta pe dr. Stevenson și pe colega sa Sonia Haoa la excavarea și observarea așezărilor preistorice pentru a descoperi povestea degradării mediului și a disoluției sociale, cu învățăminte

de actualitate.”¹ Cercetările de teren sunt anunțate pentru octombrie, noiembrie 2006.

E abia aprilie, dar știu că pentru orice expediție, șase-nouă luni de pregătire sunt aproape insuficiente. Nu stau pe gânduri și încep să parcurg materialul pregătit de organizatori, care conține informații amănunțite, de la data și locul de întâlnire al echipei, cerințele de sănătate, condițiile de cazare, preparativele legale și de călătorie până la nivelul de dificultate al activităților de desfășurat pe ore și pe zile, și bineînțeles nu sunt omise lecturile de pregătire în subiectul expediției.

Trec câteva zile de frământare și de recitare până la memorare a condițiilor de participare și când în sfârșit devin convinsă că în cele câteva luni rămase până la plecare pot să bifez toate cerințele, scriu organizatorilor. Vin alte câteva zile de îndoială și apoi primul obstacol. O voce, altfel tânără și prietenoasă, mă anunță cu părere de rău că cele opt locuri ale expediției din acest an sunt deja ocupate, expediția fiind una dintre cele mai „vânate” datorită ineditului destinației, dar și faimei dobândite grație unui film realizat de *National Geographic*, care a spus cu elocvența imaginilor povestea cercetării în derulare.

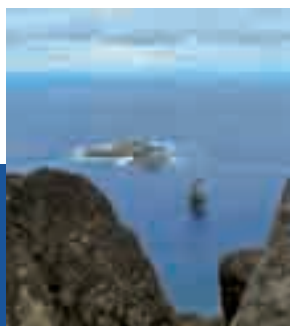
Ardeleanca tenace din mine se scutură de praful primei trânte și se hotărăște să nu abandoneze așa ușor. Mă înrolez deci în organizație, accept să fiu pusă pe o listă de așteptare și încep să mă gândesc la alternative. Alternativa în acel an s-a numit „Plante invazive în Galapagos” și a marcat începutul aventurilor mele de voluntar.

Autoarea

¹ Catalogul expedițiilor *Earthwatch* Institute, 2006.

Cea mai izolată insulă locuită de om... Așa începe descrierea Insulei Paștelui în orice ghid turistic sau carte de călătorii. Mie mi-au trebuit patru ani ca să ajung acolo și un parcurs de mii de kilometri, care m-a purtat prin Arhipelagul Galapagos, în vastitatea deșertului Gobi și pe la Capul Horn.

Totul a început banal, cu pregătirile de vacanță din primăvara anului 2006 ...

Cella Eftimescu

Voluntar
în
Insula Paștelui

ISBN 978-973-135-676-1

www.grupulcorint.ro